

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**Національний авіаційний університет**

Юридичний факультет

Кафедра кримінального права і процесу

УЗГОДЖЕНО

Декан ЮФ

«28» 05

І. Сопілко

2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

«19» 06 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Кримінальна відповідальність в медичній сфері»

Освітньо-професійна програма: Правоохоронна діяльність

Галузь знань 26 Цивільна безпека

Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР /К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна:	4	120 / 4	15	30	-	75	-	-	диф.залік 4с

Індекс: НБ-9-262/21-3.4

СМЯ НАУ РП 13.01.03-01-2021

Робочу програму навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність в медичній сфері» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність», навчальних та робочих навчальних планів № НБ-9-262/21, № РБ-9-262/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
доцент кафедри кримінального
права і процесу

Т.Д. Лисько

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» (освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність») – кафедри кримінального права і процесу, протокол № 5 від «24» травня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми Ю.О. Ланцедова

Завідувач кафедри С.Я. Лихова

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради ЮФ НАУ, протокол № 5 від «26» травня 2021 р.

Голова НМРР

В.М. Вишневецький

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	11

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність в медичній сфері» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дисципліна «Кримінальна відповідальність в медичній сфері» належить до вибіркових, які забезпечують професійну підготовку висококваліфікованих спеціалістів для роботи у сфері боротьби зі злочинністю. Поглиблене вивчення курсу дозволяє здобувачам вищої освіти одержати основи професійних знань у цьому виді юридичної діяльності, належним чином орієнтуватися та застосовувати діюче законодавство України при здійсненні професійних обов'язків, сприяє виробленню у майбутніх правоохоронців навичок у використанні передбачених законом засобів і способів захисту конституційних прав громадян при наданні різних видів кваліфікованої правової допомоги.

Метою викладання дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями кримінальної відповідальності в медичній сфері, розкриття її значення для охорони прав і законних інтересів осіб у кримінальному праві, для зміцнення законності і правопорядку в суспільстві і державі, отримання студентами фундаментальних знань і надання навичок у їх застосуванні.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- глибоке засвоєння студентами теоретичного матеріалу з кримінального права у медичній сфері;
- усвідомлення студентами основних положень кримінального права в медичній сфері;
- та правильне застосування знань на практиці щодо основних положень кримінального права у медичній сфері.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

- Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
- Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
- Знати і розуміти відповідні вимоги законодавства, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, здійснювати превентивні та примусові поліцейські заходи, а також кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.

- Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.
- Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.
- Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.
- Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтовувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як Теорія держави і права, Кримінальне право, Організація судових і правоохоронних органів, та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: Теорія доказів в кримінальному провадженні, Практика Європейського суду з прав людини, Актуальні проблеми кримінального права, Кримінологія, Кримінально-виконавче право.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме навчального модуля **№ 1 «Кримінальна відповідальність за вчинення кримінальних правопорушень в медичній сфері»**, який є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до модуля

Модуль № 1 «Кримінальна відповідальність за вчинення кримінальних правопорушень в медичній сфері»

Інтегровані вимоги модуля №1: у результаті вивчення першого модуля здобувач вищої освіти повинен знати основні підвалини становлення інституту притягнення до кримінальної відповідальності за професійні кримінальні правопорушення медичних працівників; аналізувати особливості кримінальної відповідальності медичних працівників за кримінальним законодавством окремих зарубіжних країн; знати види (різновиди) кримінальних правопорушень, що вчиняються в медичній сфері та надавати їх детальну кримінально-правову характеристику; визначати специфічні ознаки спеціальних суб'єктів цієї групи кримінальних правопорушень; вирішувати ситуаційні завдання та надавати правильну і обґрунтовану кримінально-правову оцінку вчиненому.

Тема 1. Становлення інституту притягнення до кримінальної відповідальності за професійні кримінальні правопорушення медичних працівників.

Історичні джерела Вавилону (XVII ст. до н.е.), що вперше зафіксували відповідальність лікаря за заподіяну шкоду. Принципи лікарської етики Стародавньої Греції. Розвиток медичного права у Середньовічній Європі.

Зародження фармації на теренах України (XIII ст.). Запровадження аптекарської справи на східних українських землях (XVII ст.). Розвиток кримінального законодавства в медичній сфері в період перебування України в складі Росії, Польщі та Австро-Угорщини (XVII ст. – 1917 рік). Становлення кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення в медичній сфері в радянський період (1917–1991). Сучасний період розвитку кримінально-правових заборон про відповідальність за злочини проти життя та здоров'я особи, вчинювані медичними працівниками.

Тема 2. Відповідальність за вчинення кримінальних правопорушень у медичній сфері за кримінальним законодавством окремих зарубіжних країн

Особливості кримінальної відповідальності за вчинення суспільно небезпечних діянь у медичній сфері за законодавством ФРН, Франції, США, англійським кримінальним правом тощо. Специфічні риси.

Тема 3. Види кримінальних правопорушень, що вчиняються в медичній сфері за КК України.

Родовий (видовий) та основний безпосередній об'єкт кримінальних правопорушень. Суб'єкт кримінального правопорушення – основна відмежувальна ознака групи кримінальних правопорушень, що вчиняються в медичній сфері. Характеристика спеціального суб'єкта. Проблеми виділення окремого розділу в КК України щодо кримінальних правопорушень, які вчиняються у сфері охорони здоров'я. Класифікація кримінальних правопорушень в медичній сфері. Види кримінальних правопорушень, що вчиняються в медичній сфері.

Тема 4. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140 КК України): аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Поняття об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого у ст. 140 КК України. Характеристика об'єктивної сторони складу неналежного виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником. Суб'єкт кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.

Тема 5. Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби та неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби: аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень.

Поняття об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого у ст. 132 КК України. Характеристика об'єктивної сторони складу розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби. Суб'єкт кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.

Поняття об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого у ст. 131 КК України. Характеристика об'єктивної сторони складу неналежного виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби. Суб'єкт кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення. Обтяжуючі обставини.

Тема 6. Кримінально-правова характеристика незаконної лікувальної діяльності.

Поняття об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого у ст. 138 КК України. Характеристика об'єктивної сторони складу незаконної лікувальної діяльності. Поняття тяжких наслідків для хворого. Суб'єкт кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.

Тема 7. Незаконне проведення дослідів над людиною: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Поняття об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого у ст. 142 КК України. Характеристика об'єктивної сторони складу незаконного проведення дослідів над людиною. Поняття небезпеки для життя чи здоров'я людини. Суб'єкт кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення. Кваліфіковані склади кримінального правопорушення.

Тема 8. Порухення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини: кримінально-правова характеристика.

Поняття об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого у ст. 143 КК України. Характеристика об'єктивної сторони складу порушення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини. Поняття істотної шкоди здоров'ю потерпілого. Вилучення у людини шляхом примушування або обману її анатомічних матеріалів з метою їх трансплантації. Суб'єкт кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення. Кваліфіковані склади кримінального правопорушення. Незаконна торгівля анатомічними матеріалами людини.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практичні заняття	СРС

1	2	3	4	5	6
Модуль №1 «Кримінальна відповідальність за вчинення кримінальних правопорушень в медичній сфері»					
4 семестр					
1.1	Становлення інституту притягнення до кримінальної відповідальності за професійні злочини медичних працівників	14	2	2 2	8
1.2	Відповідальність за вчинення кримінальних правопорушень у медичній сфері за кримінальним законодавством окремих зарубіжних країн	14	2	2 2	8
1.3	Види кримінальних правопорушень, що вчиняються в медичній сфері за КК України.	14	2	2 2	8
1.4	Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140 КК України): аналіз юридичного складу кримінального правопорушення	14	2	2 2	8
1.5	Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби та неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби: аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень.	14	2	2 2	8
1.6	Кримінально-правова характеристика незаконної лікувальної діяльності.	12	2	2	8
1.7	Незаконне проведення дослідів над людиною: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення	12	2	2	8
1.8	Порушення встановленого законом порядку трансплантації анатомічних матеріалів людини: кримінально-правова характеристика.	13	1	2 2	8
1.9	Модульна контрольна робота №1	13	-	2	11
Усього за модулем №1		120	15	30	75
Усього за навчальною дисципліною		120	15	30	75

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: навчальна дискусія, ноозасоби, креативні технології, інноваційні методики, дидактичні матеріали тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Берило О. Г. Теоретичні аспекти кримінальної відповідальності за ненадання допомоги хворому медичним працівником : монографія. Херсон : Видавничий дім "Гельветика", 2019. 223 с.

3.2.2. Балабко В.В. Злочини проти життя та здоров'я особи: кримінальна відповідальність медичних працівників : монографія. Запоріжжя : Дніпров. металург, 2017. 288 с

3.2.3. Лихова С.Я. Кримінально-правова охорона автономії пацієнта в Україні. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право.* 2020. № 4 (57). С. 175-181.

3.2.4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / [Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко та ін.] ; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. [2-ге вид., переробл. і допов.]. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

Допоміжна література

3.2.5. Лихова С. Я., Монастирський Н. М. Медичний та фармацевтичний працівник як спеціальні суб'єкти злочину (ст. 140 КК України). *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право.* 2017. № 3. С. 137–142.

3.2.6. Давидов П. Г., Юрченко К. Д. Особливості кримінальної відповідальності медичних працівників. *Південноукраїнський правовий часопис.* 2020. № 1. С. 28-32.

3.2.7. Черніков Є.Е. Кримінальна відповідальність за неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником. Дис. ... к.ю.н. за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та криминологія; кримінальновиконавче право (081 «Право»). Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса, 2020. 288 с.

3.2.9. Шопіна Ю. О. Кримінальна відповідальність медичного або фармацевтичного працівника за вчинення злочину, пов'язаного з виконанням професійних обов'язків. Дис. к. ю. н. за спеціальністю 12.00.08 – «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право». Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2020. 213 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. <http://www.rada.gov.ua/>

3.3.2. <http://www.scourt.gov.ua/>

3.3.3. <http://www.kmu.gov.ua/>

3.3.4. <http://www.minjust.gov.ua/>

3.3.5. <http://www.liga.kiev.ua/>

3.3.6. <http://www.nau.kiev.ua/>

3.3.7. www.lawukraine.com

3.3.8. www.pravovik.com.ua

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1
	4 семестр
Відповідь на практичному занятті з основних питань (з врахуванням СРС)	<i>56×8= 40 балів</i>
Розв'язання задач на практичному занятті	<i>20 балів</i>
Виконання тестових завдань	<i>20 балів</i>
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>48 балів</i>
Виконання модульної контрольної роботи №1	20
Усього за модулем №1	100
Семестровий диференційований залік	100
Усього за 4 семестр	100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	19.06.21	Фігурко Мелікян		

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки
1	Масько Т.Р.		30.08.21	

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				